

Megjelen

Minden vasárnap.
Előfizetési ára egy évre
6 ft., fél évre 3 ft.,
három hónapra 1 ft. 80 kr.
Székelytől és ki-
adóhivataltól a pénz-
utczai Csanak-ház-
ban.

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Hirdetésdíj

Negyhasáhor peti sörög
egyszeri hirdetésnél 5 kr.
háromszoriál 4 kr. több-
szörinél vagy nagy ter-
jedelmű hirdetésnél ar-
leszámítás.
Egyes szám ára 15 kr.
Lapunk számára
külföldi hirdeményeket
elfogad: Haszenstein
és Vogler Hamburg és
Altonában; Molien Ottó,
majna-melléki; Frank-
furtban.

Farkas Ferenc emlékezete.

Egy bajnok küzdő, egy kifáradhatlan tevékenységű férfiú nagyon korán megnyitott sírja fölébe állva tekintünk vissza, a boldogultnak magára nézve kevésbé gyönyörűsége, a közügyekre nézve azonban annál hasznosabb eredményes pályafutására.

Volt e nagy városnak, az egyházi és polgári tisztségekben ülvé, sok jeles és tetteiben hatásos férfija; de mint köz polgár, — kit nem befolyásos előjárásági állása tölt az előtérbe, szavát nem a hivatalos tekintély nimbusa tevé hatással; akit nem hatalompolezra buzdított a cselekvésre s utalt a vezetésre; egy sem volt köztünk e század folyamán, aki annyit tett s anyagi tevékenységet fejtett volna ki a közérdek körül magán polgári életviszonyaihoz képest, mint Farkas Ferencz.

Ő nem nevezhető e város szülőföldének; ő itt csak felnekedett; de azért ennek egyik legszorgalmasabb s legközelebb szerető polgára volt. Gümörmegyében Csetneken született, 1810-ik évi október 21-én. Mint árva fiút vette őt a gondviselés e város ölébe, hogy rokonnál Kollner Ilyés vaskereskedőnél, az árvaság elbátyatottsága ellen menedéket találjon s ott nőtt fel, mint kereskedő-tanonez.

Okoltatta, felnevelte és kiképezte őt, ön előre — s a minden-napiságnál nagyobbra törő szelleme, az élet elég súlyos nagy iskolája; ezen leghatalmasabb oktató intézet, mely annyi sok jelentéktelen sorsu ifjút tottetett már nagygyá, erőssé e zerek vezetőjévé. Önszorgalma s tanulmányozási belsőtlone őt elég sokoldalú ismeretekkel ruházták fel.

Az ő egész életfolyása az ernyedetlen tanulmányozás s erélyes tevékenység sokros küzdelmeivel megrakott ösvényekint nyult el egész a jelenig.

Választott keresetmódján a vaskereskedés szolgált; melyet vagyontalanul hitelből megalapítván s nagykereskedéssé felnevelvén, mellette egyéb üzletággal is foglalkozott, hogy így a város legvagyonosabb polgárai sorába felkúzdhesse magát.

Egyéni szenvedélye, tevékenységét főleg a művészet ápolására és emelésére irányoztatta.

Nem tudjuk, hogy mi uton és kitél nyert ő a zenében s ekekben oktatást; csak arra emlékezünk, hogy amiódon mint fiatal kereskedő, azt mondhatni a Debreczenben addig szokatlan, talán első hangverseny az ő, mint egyik buzgólkodó igyekezete következtében létre jött s azon ő, mint énekes fellépett, általános vala az amlati meglepetés és esodálkozás, hogy egy vaskereskedő mint énekes lép fel hangversenyben.

Miódon a múlt évtized közepe táján ismét klassz szabadabb mozgás engedtetett a közéletben, 1856-ban Farkas Ferencz a helybéli kereskedelmi kamara elnökövé választatott s azon idő-óta minden irányban a közérdekekre nézve messze terjedő tevékenységet iparkodott kifejteni s állását igyekezett mindenféle eszélyesen felhasználni. Azóta mint igaz szabadelvű s józan, gyakorlatias számításu hazafi minden megtett, amit megtenni módjában s körében állott és a közvélemény s közérdeket há tényezője és tolmácsakint lépett fel minden lehetősé alkalommal.

Részét volt mint meghívott tag az esztendői és országbírói értekezletekben; a helybéli váltótörvényeszednek kereskedelmi alnök s minden egyletnek buzgó választmányi tagja volt s egyenlő lelkesedéssel buzgólkodott minden szép és jó előmozdítása s megalapítása körül.

Azonban legfőbb saját egyéni érdemelméket jegyezhetjük fel a helybéli Reszterfőle színház létesítését, a debreczeni zenede megalapítását és a színhelyi társulat keletkezését.

A Reszterfőle színház felépítése és kártartása legnagyobb részben az ő fáradozásai és egyéni utómjárásának köszönhető.

A zenede létrejvetelét nemcsak ő kezdeményezte, hanem minden lehetőt meg tett s elkövetett, hogy az minél több alapító és részvényes tag szerzése által örökös megalapítassék; ami ernyedetlen szorgalmának annyira sikerült, hogy azon intézet, néhány hónap alatt elegendőleg képesítve megnyíllhatott s már az első évben 304 növendéknek adott oktatást és 17,300 frtnyi alapítvány tőkével s 203 részvényes taggal bírt, akik éven-kint 6 frtot fizetnek.

Végül, hogy az állandósítani szándokolt színészetnek erkölcsi támasza is legyen, avégett a színhelyegylet létrejvetelét eszközölte; mely egyletnek alakulási első évében ő lévén elnöke, még akkoriban történt azon intézkedés; hogy a „Hortobágy” című lap fenntartása biztossitassék és ez, a közérdekek közlőnyel szolgáljon.

Megemlítendőnek völjük még a szép iránti azon szenvedélyt is; hogy ő építette magának Debreczenben az első leg-zebb lakháza.

Ő nemcsak indítványozott s anyagilag áldozott és tett; hanem mint örökös éber agitator, vezető és közmunkás, minden-üvé elért. Örökös résen állott, hogy mindenkit a tőle felkarolt ügy pártolójául s munkásul állandóan megnyerjen. Ő a jó ügynek, áldozatát nem számító vezetője, munkásu s ki nem fáradó apostola volt; amire őt minden újuzást kerülő szellemi madara s megnyerő beszéde oly igen alkalmassá tették.

Eznyi tevékenység s áldásos igyekezet közepett, midőn már fáradozásai s küzdelmei tetőpontján állana, — lepte meg őt az enyészet kérelhetetlen rohama s az annyira ruganyos tevékenységű férfit négy hó elforgása alatt a halál karjai közé fektette. Öszinte mély sajnálatára azon hazafi munkás körnek, melyben ő annyira otthonosn, munkásn és áldást hozólag élt, hatott és dolgozott.

Farkas Ferenczre kora fiatalága óta jól emlékezünk. Inkább kis mint közép termetű vala; elég gyenge testalkattal, szelid tekintetű halvány arczzal, melyet főleg nyújas szemei és szívélyes beszéde tettek kellemessé s vonzóvá. Megnyerő magalkalmassával, kiapadhatlan szorgalom, buzgó igyekezetet, gyors felfogásu nyílt ész, következetes szabadelvűség, őszinte jó szív s tiszta jellem párosulván, ezek szerzék meg neki a közbizalmat, hitelt és szeretetet; mihez járult még az, hogy soha egy hozzá folyamodó segélykeresőt sem bocsátott el viganz és lehető gyámolítás nyújtása nélkül.

Szóval, ő önérdékei körül úgy küzdött s fáradozott, hogy azt a közjó előmozdításával mindig nemesen és eszélyesen öszsze tudta kötni, egyeztetni és mindkettőre juttatott időt és erőt. Ő mélyen érte a költő szavai igazságát:

Hitvány életre — melynek napjai
Nem a család s nem a közügy körül
Polytak le, hasznos üdvös működésben:
Ki vesztegetne könyvet!

Farkas Ferencz Pesten, hova a maga gyógyittatása végett ment, hunyt el augusztus 1-jén s innen 3-kán szállítottott holt teste haza a vasuton, hogy Debreczen város hantjai közt, mely városnak ő oly munkás lakosa volt, — pihenjen meg szorgalmas fáradozásai után.

Koporsójánál, az elhunyt fölött két leányval s három fiatal kesergő özvegyet, ezekre menő részvevő gyászkiáselet vette körül; sajnálva s elég sokaktól megkönyeztetve, hogy egy olyan jó és derek férfinak eredményes élete, csak 55 évig terjedhetett.

Adjá isten, hogy a kora árvaságra maradt 3 fiu, derek atyjuk nyomdokain járva s példáján tanulva, egykor a hazának s e nagy városnak oly tevékeny értelmes fia legyenek, mint hasonlóképp árvaságban felnőtt atyjuk.

Az elhunytak lakos- és pályatársai pedig vegyenek példát az ő életéről; hogy a közjóért, e szerettett nagy magyar város intézetei előhaladása s gyarapodásáért tegyen mindenki annyit, amennyi egyéni, szellemi s anyagi erejétől kitelik; — s győződjenek meg; hogy a közjó előmozdításánál inkább több jó akarat s buzgó község, mint anyagi erő szükségesitetik.

Ekkor mondhatjuk aztán el minél több lakostársunk fölött azt, amit az elhunyt fölött oly tiszta meggyőződéssel elmondunk: Legyen áldott az ő emléke mindenha; mert ő élt és éltetett!! (Cs. O.)

Tudósítás a debr. ref. főiskola köréből.

A lefolyt 1864. iskolai évben felsőbb és alsóbb tanulók száma.

I. Téli félév. 2. Nyári félév.

A.) Az akadémiában.

I. Hittanhallgatók: az esküdt felügyelőkkel.			
III-ad évesek	30	—	27.
II-od „	26	—	24.
I-só „	31	—	27.
II. Jogászok.			
II-od évesek	20	—	15.
I-só „	32	—	23.
III. Bölcsészok.			
III-ad évesek	46	—	36.
II-od „	87	—	76.
I-só „	91	—	83.
Összesen:	369	—	311.

B.) A gymnasiumban.

VI-dik osztály	86	—	86.
V-dik „	98	—	98.
IV-dik „	74	—	75.
III-dik „	97	—	97.
II-dik „	100	—	101.
I-só „	146	—	145.
Összesen:	600	—	602.

C.) Polgári s elemi iskolában.

Polgári 1. 2. oszt.	43	—	18.
IV. elemi „	144	—	132.
III. „ 1-só „	99	—	99.
„ „ 2-ik „	82	—	74.
II. „ 1-só „	116	—	109.
„ „ 2-ik „	102	—	98.
I. „ 1-só „	96	—	103.
„ „ 2-ik „	100	—	87.
Szoktató iskolában	—	—	137.
Összesen:	782	—	861.

És így tanulók összes száma: téli félévben 1744; nyári félévben 1774.

Fentirt 3 osztályzatú tanulók következő jótéteményekben részesültek:

A.) Az akadémiában tanulók.

- 1.) Benlaktak a főiskolai épületben 180-an; ugynevezett konyhóiban 29-en.
- 2.) 1863. Karácson ünnepkor 167; 1864. Husvét ünnepkor 170; Pünkösdi ünnepkor 170 ifjak ünnepi követ-ségbe.
- 3.) 1863-ik év nyarán supplementóba küldettek 27-en.
- 4.) Táplintézetet fölvetettek 85-en, 20 egészen ingyenes, 65 pedig s öft pótlókat fizetett havonkint, — melléjük — még 15 szolga s nyertek naponkint levest, bust, vastagotelt, — kétszer egy héten peccenyét is — s minden két napon egy 2 1/2 fontos kenyeret.
- 5.) Pályadíjt nyertek: a Hatvani alaphól latinnyelven írt munkáért Biró Pál 3-ad éves hittanhallgató, 44 ft 10 kr. Biró László 18 ft 90 kr.

Keresztési Deák 1-só alaphól, magyarmunkáért, Csiky Kálmán 3-ad éves teol. 84 ft; Biró Károly esk. felügyelő 42 ft; Szabó Gábor 3-ad éves teol. 42 ft.

6.) Segélyben részesültek: a Balla alapítvány értelmében Hornoj György, Novák István görög nemegyesült ifjak 40-40 ft=80 ft.

7.) Ösztöndíjt nyertek: Bereghí alaphól, Zágonyi Antal III. é. bölcsész 21 ft.

Éneklők pénztárából 5 ft 25 krral Berghoffer Károly II. é. teol. Porkoláb János III. é. bölcsész, együtt 10 ft 50 kr.

Gáthy alaphól Barkász Albert III. é. bölcsész 21 ft.

Márton Keresztés alaphól Kalló Albert I. é. teol. 31 ft 50 kr.

Kereskedő Nagy József alaphól Balog Ferencz külhonban magát tökéletesítő végzett senior 150 ft.

Sárái II-ik alaphól 16 öfrral, II. é. jogász Fekete Sándor, Szana Tamás, Farkas Sándor, Nagy Ferencz, Ábrahám László, — I. é. jogász Fodor Pál, Fodor Gyula, Ujfalussy Béla.

— III. é. bölcsész Békessy Gyula, Nagy Lajos. — II. é. bölcsész Nagy Elek, Rácz Miklós. — I. é. Zeliski Dániel, Szigeti Lajos, Biró László. — együtt 240 ft.

Sárái IV-ik alaphól, — 10—8—6 frttal, II. é. jogász Farkas Sándor, I. é. jogász Somogyi Gyula, II. é. jogász Czeglédi Imre, — együtt 24 ft.

Szártóry 1-só alaphól Szártóry Dezső I. é. bölcsész 105 ft.

Szokolay alaphól Csiky Kálmán III. é. teol. 15 ft.

Tököl Sebők alaphól 10 ft 50 krral, Biró Antal II. é. teol. Kocska Lajos I. é. teol. Sáfrány Péter II. bölcsész, — együtt 31 ft 50 kr.

Beór László alaphól, 15 frttal Komlóssy Dezső II. é. bölcsész. Osváth Albert II. é. bölcsész. — együtt 30 ft.

B.) Gymnasiumban tanulók.

Adorján alaphól 4-4 frttal. Tóth Lajos III. oszt. Pethe Károly I. oszt. — együtt 8 ft.

Andor alaphól, Balogh Ambruzs VI. oszt. 15 ft.

Halász alaphól, Parragh Imre III. oszt. 50 ft.

Kollner-Jéger alaphól 10 frttal, Bod János V. oszt. Oláh Elek III. oszt. — együtt 20 ft.

Kovács Sándor alaphól, Szentgyörgyi Lajos VI. oszt. 25 ft.

Szombati-Vörösmarty alaphól 25 frttal Debreczeni István V. oszt. Beór János II. oszt. — együtt 50 ft.

Váradi-Aszalay alaphól 1864. isk. év első felére, Vecsey Sándor VI. oszt. 48 ft 16 kr. Kovács Zsigmond V. oszt. 48 ft 16 kr. mint tanári árva, — továbbá Papp József IV. oszt. 25 ft. Pávay Gábor III. oszt. 25 ft. Gombos Endre III. oszt. 25 ft. Madarász Imre III. oszt. 25 ft. Péter Károly II. oszt. 25 ft. — ugyanezen alaphól:

C.) Elemi osztályban tanulók.

Jenei Ödön IV. oszt. 25 ft. Bundi Sándor II. oszt. 15 ft. Gözman János I. oszt. 25 ft. — együtt 200 ft 32 kr.

Jegyzés: az alapítvány értelmében a 2-dik félévre vonatkozólag ugyanennyi összeg fog kiosztatni.

8.) Jutalomkönyvek vásároltattak: Kendeffy alaphól 50 ft. Ercsei Klára alaphól 8 ft erejéig s ezekkel és a könyvtárban az e zélra kiválasztattakkal — mind három tanszak kitünőbbjei jutalmaztattak, a július 20—30. közvizsgálatok alkalmával.

9.) Az alsóbb két osztályból 70 szolgáló-tanuló kegyérel ingyen ellátott.

Jegyzés: azokon kívül, kik e lapok hasábjain s közé tett nemes szívt emberbarátok s kegyes intézetek által a közlelbi haséges éyben tápláltanak, — élség a fentebbi kimutatás alapján a kezelesem alatt alapítványi pénztárakból kiadott ösztöndíjra stb. 1512 ft 82 kr. az alumnusok és szolgák pénztárából az ifjaktól be vett 1019 ft. 80 krt. ide nem számítva 5224 ft. 50 kr. tápláléki szükségletek fölzézésére fordított.

10.) A „Csanak” alapítvány nyomán a helybéli „Zenodé”-ben 10 főisk. ifju ingyen oktatást nyert.

A kegyes alapítók, táplálót segédo buzgó egyházak s egyesekre áldást, a főiskolára virágzást elemenetelt tiszta szívtől ohajta közli Debreczenben 1864. augusztus 10-én.

Varga Lajos
ref. főiskolai pénztárnok.

Főiskolánk belügyel.

II.

A multkori cikkkünkben elsorolt hiányok elsejtel azt jelelték ki; hogy az akademiái s gymnasiumi tanárok közt némi, ugymondható rangkülönbség látszik létezni s az akademiái tanárok által követeltetni; míg másfelől a gymnasiumi tanárok igyekeznek magokat kivonni, a főiskola egytetemes kormányzatával járó terhek alól.

Az 1850 utáni években a tanulók száma annyira megapadt, kivált midtán az Entwurf szabályához kellett alkalmazkodni, hogy pnceptoroknak való alkalmas növendék ifjak minél kevesebben találkoztak; ehez járult aztán az Entwurf azon kívánalma, hogy a gymnasiumi tanszékek a szakrendszer szüksegei szerint, állandósított tanárokkal töltessenek be.

Ekkor létesültek aztán az ugynevezett gymnasiumi és akademiái tanárok.

Azonban most, midőn a főiskola belserveszete már legnagyobb részben megváltozott és a gymnasiumi tanárok egy része az akademiái szakokban is tanárkodik, ideje volna több egyeb oknál fogva, hogy az összes tanárok egy letisztult képzemenék, hogy így teljesb összhangzás lenne a főiskola kormányzata és belrendtartása kezeleésben; egy szóval, ideje lenne az összes tanári kar viszonyai újraszervezésének.

2. hiány: s tanári erők a képességek nem célszerűleg használtak fel, vagy alkalmazatlanok.

Két tanár túl van halmazva tantárgyakkal: háromnak eleendő van mit tanítani: a többinek több tantárgyat is lehetne tanítás végett adni: sőt három tanári állomás célszerűbben lenne felhasználandó. A mostani állapotok szerint azon három tanár ur hasznót hozó és szükségét fedező alkalmazatáson kívül áll.

Az Entwurf által a természet és szám s mértani tudományok jelentékeny részének tanítása a gymnasiumi tantárgyak közé soroltatván, a dolog természete s a főiskola pénzügyi viszonyai azt igényelték volna, hogy a természettudományok akadémiai tanára adjon azon tudományokban oktatást a gymnasiumi tanulóknak. Ehelyett azonban a gymnasiumi tanulók számára azon tudományokra nézve egész külön álló tanár vétetett fel. Így aztán egy új tanár fizetéséről kellett gondoskodni, az akadémiai tanár pedig sajátképp rendszeres foglalkozás nélkül maradt, s hogy azon tanárnak dolga legyen, felesleges tantárgyakkal kelle a tanulókat terhelni. Azon intézkedésnek azonban akkoriban éppen nem az illető akadémiai tanár vonakodása volt az oka, hanem, az akkori kormányzati zilált viszonyok, s főleg az egyházkerület ügyeinek akkori vezetője.

A Szász-erő-alapítvány tanszékét rendszeritve beosztva kelle alkalmazni, — míg most azon alapítvány tanszéke csak olyan kisegítő alkalmazásban van.

Mint hogy a jogakadémia teljes szervezetének megállapítása körül tán éppen a jövő héten tartandó egyházkerületi közgyűlés fog intézkedni véglegesen, az ügy érdekében tenni véljük, ha e tekintetben sietünk egy pár észrevételt tenni.

A hazai egyes jogakadémiai tanterveit végig nézvéns egybeahasonlítván, úgy látjuk, hogy azokban rendszeren a felsőbb helyről kiszabva követelt tantárgyakra terjed az oktatás, három éves tanidőre beosztva. Így van ez a pataki s így lesz a debreczeni jogakadémia tantervével. Ma a római jogot, egyházjogot, stb. stb. igen tiszteletreméltó tantárgyaknak tartjuk. E tekintetben főleg a korszerű törvényhozás példányképeinek. E tekintetben főleg a francia, német és angol törvények híresei; ezért nagyon kívánatosnak találók, ha főleg a híres 5 francia codex, és a jeles németországi törvények és törvényhozási mozzanatok megismertetésére kiváló gond fordíthatnék, mert jogtani növénydeink csak úgy juthatnak el a jelenlegi legjobb törvények s legújabb jogtani fogalmak ismeretének szíves vonalára.

Ezuttal a debreczeni jogakadémia tanterveinek főleg azon része ellen van kifogásunk, mely a tanórák számát állapítja meg.

A tanórák száma:

az 1-ső éven hetenkint	18 óra.
2-ik " első felében	hetenkint 16 óra.
" második felében	" 17 "
3-ik " hetenkint	" 18 "

E szerint az 1-ső s 3-dik éven négy köznapi 4—4 óra, két napra pedig csak 1—1 tanóra esik; — a 2-dik év első felében négy napra 4—4 óra, két köznapi pedig semmi tanóra sem jut, és így az egy hét napjából csak négy napon lenne lezárta, három nap pedig tanórák nélkül maradna. Ez elég rossz gazdálkodás lenne.

Mi azt tartjuk szükségesnek és célszerűnek, hogy a tanórák száma hetenkint mulhatatlanul 20-ra tévessék, és pedig hétfőre, keddre, csütörtökre, péntekre 4—4 óra, szerdára, szombatra 2—2 óra számítsassék. Ha ennél kevesebb a tanórák száma, akkor valóban kár a jogtudományok tanítására három egész évet szabni, mert azt legfeljebb 2 és fél év alatt bevégezhetni, s így félfélté idő és költség van megtakarítva.

El nem mulasztandó, hogy az illetőknek figyelmébe ne ajánljuk, hogy külföldön az akadémiai tantárgyak nem év, hanem úgynevezett „semesterek” szerint számítva taníttatnak, sőt az oxfordi egyetemen az évet négy semestere osztják, s mi azt hisszük, hogy a semesterek szerinti tanidő használása cél- és okosabb. — Jól mondja az angol: hogy „az idő pénz.”

tetnek. Egy szovati parasztember, akitől ezen himnuszok is került, igen ügyes fogással lőtt egy nyáron 17 himnuszot, melyeknek husárt és tollért a debreczeni piacodon jó pénzt adott. Mialatt ugyanis a tojók költenek, a hímek a vetések mellett gyepen szoktak magánosan sétálgatni s hogy a tojóknak sokára ne kelljen elhagyni tojásaikat, azoknak vizet hordanak és rendszeren itatják, nyakuk nyáron az állól kezdve lefele felpuflad s egyegy kis tömlőt alkot, melyben egy pohárnyi viz megfűrt s ebben hordják a vizet a tojóknak; ilyenkor az említett szovati ember kijárt másodmagával a mezőre s ott ahol hímeket látott séváltni, megbújt a vetésben, társát által pedig a hímeket megfelelő tereltetlél, mely mikor a vetéshez közel ért, soha be nem ment abba, hanem mindig szárnyra kelt s az ő puskájának mindig biztos zsákmányja lett. — Van még nekünk egy más tozokunk is, a törpe vagy retnek tozók, mely nem nagyobb egy közönséges tyuknál, de már ez ritkább, mint a nagy lomha tozók, s itt csak a tojója van kitömvé, bár azon polgártársunk, ki ezt ajándékozta a muzeumnak B. J. ur, a hímét is megöltte a csere-szélben, de az beesett a sűrűbe, s ő restellte megkeresni.

Na de már majd annyit is beszélék a tozokról, hogy megunod hallgatni, pedig még sokat tudnék ám mondani, hanem azt majd másnak mondom már el: — most gyereünk a ragadozókhöz.

Ezeknél legelőször is arra figyelmeztetlek, hogy amennyivel nagyobbak a tyukfajták közt a hímek a tojóknál, annyival nagyobbak itt a tojók a hímeknél. Gyönyörű intézkedése a böcs alkotó természetnek. Az olyan tyukfajták, melyeknél a hímek nagyobbak, rendszeren soknejűségben élnek s nagyszámu családot alkotnak, hogy ezt védelemhezessék, nagyoknak és erőseknek kell lenni a hímeknek, sőt az ellenség figyelmét tollokk kitűnő színe és ragyogása által is magukra vonják, hogy őket érje minden megtámadás, ne az erőtlenebb családtagokat. — A ragadozók pedig már életmódjuk természeténél fogva is kényeszerűek, oly kevéssé alkotnak családot, hogy a hímek a tojókkal gyakran csak a párzás ideje alatt élnek együtt, s akkor is megcsik, hogy a két-három tojás közül csak egy van megtermékenyítve s a másik kettő hi nem kél; emel-fogva a tojó fészket is egyedül készíti, magzatát is egyedül láplálja, tehát neki természetesen erősebbnek kell lennie. Más figyelemre méltó körülmény a ragadozóknál az, hogy az úgynevezett nemes ragadozók, melyek csak eleven zsákmányt élnek, mindig kisebbek, mint az úgynevezett nem élők, s az utóbbiak, melyek döggel is beérők, azonban így is elég puízitást csinálnak a ragadozók az állatországban, hát még ha nagyobbak volnaok. — Legmerészebbek és legbátrabbak, de repülésre nézve is legsebesebbek a sólymok, melyek leginkább reptökben szokták elfogni a madarakat s vannak köztök olyanok, melyek a földön ülő zsákmányra sohasem csapnak le; szárnyok ugyanis oly hosszú s repülésök oly sebes, hogy ha a földre lecsapnának, hosszú szárnytollaik a nagy sebességben eltörnének. Például a herjók (Falco Subbuteo) melyről sok helyen a köznép azt hiszi, hogy kukukból változott át, sohasem csap le ülő zsákmányra, hanem mindig reptében fogja azt el, s azt már a madarak annyira tudják, hogy ha ezeket egy herjóká üldözöbe veszi s nagyon közel nincs valami biztos menhely, például egy épület, mely alá menekülhetnének, akkor egyszerűen csak a földre csapnak magukat s itt legbiztosabban vannak; a galambokkal pedig néha még az is megtörténik, hogy ha embert sejtének közelébe, annak ölőbe dobják magukat. És így nemesak a regényírók találták az olyan eseteket, mikor egy galamb valamely kis leány ölőbe menekül: megcsik biz az valószálgal is, csak hogy szegény galamb nem nézi azt, hirtel és szép-e vagy öreg-e rá, akitől meenedéket találhat: néha azonban ijedében úgy csapja magát szegény madár a földhöz, hogy soha többé fel nem kél. — A károly, mely régebben a karon hordástól „károly”-nak nevezteztelt, remél magyarokra egy a legnevezetesebb madarak közül, mert ez volt a magyarok lecsokottabb sólyma, sőt mai napig is lehet hetánitott karvalyokat találni, mint hogy ezek sokkal tudékonyabbak, mint a vadlói sólymok. Sokan hátróztatják ugyan az olyan nyakörű madarakat, melyen a sólymaszat, mely lovat és lovas legjobban megpróbát; de én meg azt tartom legszebb mulatságnak, ami férfiban az erőt, bátorságot és vigyázatot edzi: tehát csak hadd láttassa a magyar a maga agarait, ha már a sólymaszat kiment a divatból. — A hégység egy a legbátrabb ragadozók közül, mely gyakran csak egy a kőllő ülő, vagy a gazdasz-szony kezéből nem veszi ki a csirkét s mely télen által a tyukot is elviszi, sőt a varjúk közt, melyekre nyáron ra sem néz, éppen úgy pusztított tesz. — Az ilyen apró ragadozók pedig mint a vére-s-s-ólyom és a törpe-s-ólyom legfeljebb csak verebet, egert, vakondot, zsebeket, sáskát és leveli-hékát szoktak enni. Sőt a nagyobbak közül is a nehézkesebb reptök, melyen ez a méla olyo, csak apróbb állatokkal él, s örökig elleskelődik egyegy vándorlón vagy keresztelen a mezél egerek után, melyeknek puízitáson által a mezél gazdáknak nem kevés hasznót csinál. — A kigyász s az pedig rendszeren csak kigyász él, melyet mérges, nem mérges, egészen szokott elnyelni. Egy ilyen kigyász most lőtt azelőtt mintegy 20 évvel a rákos-keresztúri erdőben a B. Podmaniczky János kerület, melynek hogyeből Potenyi Salamon jelen állat-tudomány egy meg egészen ép s az emésztésnek semmi jeleit nem mutató bunnáti vörpárt volt ki, miből igen természetesen azt következtette, hogy ez a sár, amint a Bannában ezen viperát elnyelte, meg sem pihent a keresztúri erdőben, s ezen utját legfeljebb 5 óra alatt végzette. Ezen nemes ragadozókról még meg kell jegyeznem, hogy ezek a zsákmányt tollastól, szárotól, esontostól szoktak megenni s az emésztetlen részt a szájkövek közt ki, — mely kiköves úgy látszik — gyomrok tisztántartása is annyira szükséges, hogy ha őket fogságban csapja

szinbussal tartjuk, elbetegesednek s eldöglenek. A valódi sasok és a keselyűk, melyeknek példái az a parlagi sas, esontlőrő vagy fojérfark-halászsas és szürke keselyű már dögöt is esznek s épen ezért, mint hogy a levegő tisztántartására nagy befolyással vannak, a melegebb éghajlatok lakosai által nagy becsületben sőt tiszteletben tartatnak. Ez ezen madarak is annyira tudják, hogy gyakran láttam Egyiptomban és Nubiában hogy a mellettek elmenő arabokra, pedig csaknem felgurhattak volna ezeket, nem is nyeltek, míg minket európai öltözöketet rendszeren csak látávszányira szoktak várni.

A pelikánok családjából, melyeknek mind a négy libájuk szár-hártyával van összekötve és ezért teletalponaknak is neveztetnek, csak három faj van a mizenuban, a göndör gödény, kis gödény és a kára-katona, melyet kormoránnak s sárreten hallurka s a k is neveznek. Ezek közül csak a kára-katona költ nálunk, még pedig főként falástól s oly buta madár, hogy egyenkint le lehet a fáról lövöldözni, anélkül, hogy a puskaszóra, vagy társaink lehallására elrepülne.

(Vége köv.)

Figyelmeztetés

minden gyümölcsészet-kedvelőhez.

A debreczeni kertészeti egyesület, kitűzött céljai között arra törekedvén főképp, hogy városunkban a gyümölcsészet iránt érdeklél viseltető nagy közönségnek ut és mód szolgáltatassék a gyümölcsök nemesebb fajjaival nemcsak elméletleg, hanem tapasztalatilag is megismerkedhetni, hogy így kiki saját tapasztalata s izlése után rendezhesse gyümölcsészetét, egyszersmind megővja legyen azon kelle-metlen családostól, melyet minden előre türekvő s a gyümölcsészet színvonalán állani ohajtó termelő kisebb-nagyobb mértékben a nem hiteles fajok tenyésztése által tapasztalni kénytelenített: ezen alap-szabályaihoz meg hagyott feladatának megfelelően kívánván, elhatározta, hogy a mai naptól kezdve a jelen évi gyümölcsésény tartama alatt, a helybeli fűvészkert helyiségében minden napon szemléltető folytonos gyümölcskiállítás fog tartatni, melyben az egyesület szorosán meghatározott számmal ellátott termőfőnek gyümölcserei, érsérendük iránt közviszsgálatra ki lesznek téve, hogy mindenkinek alkalma s módja lehessen a helyben található biztos gyümölcsfajokról magának tudomást szerezni.

Amidőn az allult egyesület bizottságát ezen kiállítás folytonos fenntartására a közönség iránt tartozó kötelessége érzete indítá, egyszersmind bizodalommal kéri fel az egész közönséget, hogy becses figyelmükkel, folytonos részvétellek, mely egyedül képes intézkedéseink életét s eredményét hozó sikert adni — támogatni sziveskedjenek; különösebben pedig azon t. ez gyümölcstermelőket, kik maguk is nemes s biztos fajú gyümölcsökkel bírnak s kik a nemesebb gyümölcsészet terjedését városunkban ohajtják, hogy ezen kiállítás saját gyümölcspéldányaik beküldésével gazdagítani s ezáltal a helybeli gyümölcsészet ismeretét elősegíteni, az összehasonlítások lehetőségét eszközölni s e téren is a közérdeket előmozdítani sziveskedjenek; megjegyezve, hogy minden szombat napon délután 5 órakor gyümölcselés tartatván, ezen izlésben való részvételre is egyszersmindenkorra tisztelettel felkértenek.

Debreczen 1864. aug. 10.

A debreczeni kertészeti egyesület izlelő-bizottsága.

Debreczeni hírmondó.

A debreczeni hely. hitv. egyháztanácsnál, ennek f. hó 6-kán tartott közgyűlésében, a nevelési bizottmány elnökeül ut. Révész Bálint ur, a gazdasági bizottmány elnökeül pedig Kovács Lajos ur választatott meg.

A múlt év eleini csapású által okozott szükség daczára, az építészetnek városunkban is kijutott osztályrésze, amelynyben számos kisebb építkezés mellett több nagyobb szerű átalakítási munka is tetetett s még jelenleg is foly. Utóbbiak közt megemlítsre méltónak tartjuk a piacvezér épült emeletes házat, mely nagy gondtal s igen szép izléssel készültvén, a piacnak díszére van s csapván a költségek túlszögön számbavételének némi nyomát láthatók rajta. Fenebbi sorok újabb alkalmat szolgáltatnak azon növekedő ohajuk kifejezésére: vajha elérkeznék már az idő, amidőn a szépitési bizottmány felállása teljessébe menné s nem kellene az épített háztulajdonosnak attól tartania, hogy nagy költséggel épített házát most csak a régi szabálytalan vonalak közt szoríttatván, majd ha a város szabályozása idővel érvényre emelkedik, a szomszédok által eloltsza a ház s a sár; amint ez, utozálnk egyik szabálkában a Bathány-utczában legközelebb szomorú kiltatásba helyeztetett.

E hét folytán Szakmácsky Antal építész ismét meglátogató városunkat, valószínűleg állandó szinbussunk véghefejezésé ügyében értekezni; az eredmény azonban ez ideig tudomásunkra nem jutott. Amennyiben több tekintetben, de kiválólag a szinbussvilágításra nézve, vélemények és ohajok különbözök: igen

Gyerünk a muzeumba!

(Folytatás.)

A tuzok a pulykától általában nagyon sokban különbözök. Nemesek az ujjak számában; ime, mint láthatod, a tuzoknak a feje is egészen tollas, nem úgy mint a pulykák, melynek feje s nyaka felő része kopasz és hibirés, orrán pedig egy felgerjedt állapotában lelltyegő húsos kinövés van. De meg a tuzok rendszeren csak kettőt tojik és költ, míg a pulyka, mint rendszeren minden tyukfajta madár számommbat tojik és költ. A tuzok igen vigyázó és óvakodó madár, csapván csak a sárkánok lakik s ott is gondosan kerül minden bokrot, mintha minden bokorban les várna rá, ezért tuzokot lőni nem könnyű, ha csak a vetésekben minden fuzak nélkül költő tojókn nem bukkannak, mert ez csak utóó vándorlamben reppen fel tojásról. Leginkább azonban a him tuzok után járnak vándorlamb, melynek tollai nálunk bokréttal nagyon kedvel-

TÁRCSA.

Népdalok.

I. Boldog legény.

Szalmán lovam van vagy három,
Egy kiesett a múlt nyáron,
Mégis széri boldog vagyok
Adósságra nem gondolok.

Nincsen házam, csak egy viskó,
Csak szegény embernek való,
Hongyos, — de ha kivakolom,
Há nélkül abban ellakom.

Nincs pénzem, csak egykét forint,
Ha olfogy: keresek morint,
Azért kétségbe nem esem, —
Mert igaz uton keresem.

Van szeretőm szöke, barna,
Ha egy elhagyni akarom:
Mégis megmarad a másik,
Ugy hát semmi sem hibázik.

II. A szolgáló leány.

Kénytelen voltam én, — szolgálónak állni,
Mert az apám s anyám, nem bírnak ruházni,
Jól van azért dolgom, — mert van egészségem,
A gazdám s asszonyom ismeri hűségem.

Visszön kívül van, két unopló ruhám.

Fekete kardovány és karmazsin eszámam,

Diófa-szín ládám — aranyos házuval.

Szép felvettél ágyam, kárton takaróval.

Havolykes tenyérynél széles pántlikámat,

Virággal ezírtott piros katalyómat.

Mi tőrés fogadás? gazdolegény vette.

Kezdköves gyurával kezem eljegyzette.

Fia választását az apja sem bírja,

Hogy szegény lány vagyok, szememre nem bírja

Tudja, hogy én őket jobban megbecsulom.

Megfogom a dolog végét, nem kerülöm

Bonyhay Béni János

Boeskey István adományozó- s engedélyezőlevele Kis-Marja város részére.

(Vége.)

XII. Mindkét nemu örökösüket és utódait, minden rendes és rendkívüli adó, még a mi kumaránkat illető adók és segélypénzek (kivéve az országbeli urak közgyűlésében rájuk vetendő díjokat) fizetésétől és lakástól, a mi birtokainkban eső, bárhol levő váyonok való minden fizetésétől, a szeg és túbor számára eleini szerek adásától, se-regeknek s bármi jövő-menő katonáknak hozzájuk való beszállásolásától, mindenemü köznépi és polgári szolgálatok teljesítésétől: saját házáruk szőlők, szántóföldjei és majorsági birtokait terményeiből a tizedek, kilenczedek és képe kereszték eddig tartozott fizetése alól jó szívvel felmentjük és kivesszük oly ezéltől oly módon azon feltétel alatt, hogy minden tized behajtván és beszahordatván, a mondott község bírja által egészen beszahordván és minden hiány nélkül egybegyűjtétné, mindenkor a felkészetnek és a kis-Marja iskola rektorainak és tapintézeti

növekedékeknek jóvára hozatásra és fizetésükre rendelkezének. A kilenczed-szedés pedig köztök egészen eltöröltessek, és soha többé náluk szökésbe ne jöjjen.

XIII. Évi vásárokat és évenként három, jelenen az elsőt a szent pünkösöd ünnepe után a negyedik, a másodikat szikereszt ünnepe után a harmadik, a harmadikat pedig boldogult Miklós konfessor ünnepe után ismét a harmadik, az ünnepet közvetlenül követő hétköznapra: — heti vásárokat és minden héten a negyedik köznapi, épen azon szabadságokkal engedményezünk, amellyekkel más szabad városok, mezővárosok, majork és birtokok évi és heti vásáruknak sérelme nélkül.

XIV. Ami a koresmát, vagyis a bornak s más hármíneku ezéget alatt kimeretni s eladati szokott italoknak kimerését illeti: ebben nélkül mindenkorra s minden időben teljes kimerési lehetőséget és szabadságot adunk s azt soha, sem a magunk sem pedig a keréküi udvar számára fordítam nem fogjuk s meg nem engedjük, hogy azt akárki is magának eltalajdonítsa.

XV. Posta, vagy amint nevezik gyors (cursorius) lovakat a mi és utódaink szabadmeneti levelek nélkül (absque literis solvi passus) vagy pedig eleini szereket (victualia) senkinek kérésére kiszolgáltatni nem tartozunk.

XVI. Arrandzve is megnyugtató s bizonyosokká tenni akarjuk őket, hogy őket s örökösüket és mindkét nemu lévő minden utódokat soha semmi időben senkinek el nem ajándékozunk, hanem fel fogadjuk, hogy őket mindig szabadalmozott város lakosainak fogjuk tartani. Mink okadéit nektek, nevezet Bihar megyének tekintetes nagyágok, nemzetes, vitézk és nemes, főispánjai, alispánjai (grófjai, algrófjai) és szolgabírói, alközséti adósszékeiről, és hármíneku adók számvonól, tizedszedő, hadvezérek, sersevezetők, táboronygok és őrmesterek (castrorum et exercituum magister) szállásmesterek: — a városnak, jelenen pedig a mi keréküi városunk kapitányai, hadnagyai, felügyelői és várnagyai és bármi más helyek tisztviselői, harminezadszedők, hivám-aznók, atkélési, átjárási és üti örök és azok helyettesei: — nem különben nektek előrelátó és körültekintő polgári tisztviselőik, mindennema városok, mezővárosok, falvak és birtokok bírái falusi, és eskütt polgári és más, bármely állású, méltóságú, állapotú és magas helyzetu emberek, akik (h)niillik ezen mi Magyar és Erdélyországunkban akárhol jelenleg leteleped-

szükséges lenne, ha e különben is egészen nyilvános és közös ügybe... különösen az ahhoz értőknek mentül szélesebb befolyás engedtetnék s nem csupán néhány ember korlátozhatlan szeszélyére bízhatók.

Állandó színházunk ügyéről elmélkedvén, azt is szeretnék talán tudni olvasóink: mennyire haladtak már e színház belmunkálatival. Bizonyára, ezzel a legjobb akaratral sem szolgálhatunk; mert, ámbár pár nappal ezelőtt mi is megkísérleltük a színház belsejébe behatolni, de kénytelenek valánk visszatérni, mivel a színházi felvigyázó, ezberuskint állt elénk, mondván, hogy tekintélyes helyről vett parancs folytán „mindenkinek” tilos a bemenet.

A debreczeni kertészeti egylet ez év október havában gyümölcs- és terménykiállítás rendezend. Tekintetbe véve azon érdekeltséget, melyet a közönség a harmadévi hasonnemű kiállítás alkalmával tanúsított, úgy hiszszük, hogy a jelen évi kiállítás sem kevésbé sikerülend s tömeges látogatásnak fog örvendeni.

Városunk határán a gabonatermés egyre-másra 10-12 magot adott.

A piaczon már árulják a kofák a „liget”-en termelt sárga- és görögdiunyt, mely mind faj mind fejlettség és íz tekintetében igen silány ugyan, de azért vevője elég akad. Hiába! az újság utáni vágyat ki kell elégíteni, ha bár egy kis hideg-letelés is a következmény.

A helybeli pékek ellen újabban többfelől ama panasz merült föl, mikép süteményeiket. — dacára annak, hogy a gabona ára alászállott még mindig a régi suly mérték szerint készülik. Némi figyelmet és rendretartást illet helyfelől, épen nem lenne felesleges, mit a nagy közönség érdekében méltán is megvárhatni.

Lőrincz vásárunk igen csöndös és jelenlétét alig vennők észre, ha egy pár olasz, tevével s egy oláh, medvéjével nem idézne elő az utcákon némi esődülést a kíváncsiak között.

Térey Antónia, Reszler dalszintársulatának egykori tagja, ki még mindig kedves emlékeztetében él a debreczeni közönségnek, jelenleg a prágai királyi színháznál mint első coloratur-énekesnő van szerződötve.

A városból évenként adtni szokott ösztöndíjból s Telegdi Lajos könyvtáros ur szívességéből a ref. főiskola elemi osztályai szorgalmasabb növendékeinek, ez évben 128 darab könyv osztott ki.

A városunk határában fekvő szepesi pusztán, a Kachelman-féle nyomtatógéppel való kísérletek eredményét okleveles gazdász Magyar Kossza Károly következtetéseivel írja le: „A kísérletek mult hó 27, 28 és 29-kén egy 25 öl hosszú és 23 öl széles, székfölddel borított szérűn tetettek, hol egymás mellett, hosszadon körben a rozsból 4 és 4 kereszt, tehát két ágazatban, 144 kéve árpából pedig 5 és 5 kereszt, tehát egyszerre 180 kéve ágaztatott. Az első és második ágaztat rozsválmányval vastagabban volt terítve, mint ahogy kézzel való esőpléskor tenni szokás — és csakhamar kiltant, hogy így ágaztatni nem célszerűzet; mert a kissé vastagon terített gabona, magassága következtében jobban ellent áll a nyomásnak, míg a vékonyabban terített gabona, hasonlíthatatlanul hamarabb kinyomatik. Minthogy szigorúan nem tartám magamát a vett utasításokhoz, a beagyazott gabonát akkor fordítottam és ráztam, mikor szükségesnek láttam, nem lehetvén előre meghatározni, hogy a gépnek 3-szor, vagy 5-ször kell-e egy nyomom járni; függvény ez, az elnyomatandó gabona nemétől és minőségétől. Az ágaztatást ügyelni kell, hogy a gabonakalászkok egymást takarják s a gabona szalmája egyenlően legyen terítve; különben a gép nem tehet tökéletes munkát.

Az általunk tett kísérletekből kiltant, miszerint e nyomtatógép igen jó sikerrel használható: 114 kéve rozst egy és fél 180 kéve árpát 1 óra 10 percz alatt tökéletesen kinyomatattam és pedig többször felváltva. A beagyazott gabonát egyszer megfogattam és kétszer fölraztatam s a kétszeri rázás után rakattam el a szalmát. E dolgok végrehajtására 6 ember szükséges; mert mielőtt az egyik ágazattal készven vannak, a másikkal van dolguk s így, a gép szakadatlanul el van foglalva. A 6 emberen kívül a szalmahordásra és összerakására 3 ember szükséges. Ha egy napra 10 óra időt vesszünk föl, annyit két lóval, változtatás nélkül is dolgozhatunk; mert ha a gabona vékonyan van terítve, a gépnek húszra 2 közepérvől lónak legkisebb erőfeszítésébe sem kerül. Az általunk tett fentebb említett kísérletek szerint egy nap alatt 900 kéve (53 1/2 kereszt) rozst és 1542 kéve (86 1/2 kereszt) árpát, egy kereszt rozsválmányt poszonyi mért adván, 53 kereszt után, 70 1/2 méro rozst nyerünk. Jelenleg a csöplök 8-ik

s 9-ik részt kéri, jutányosabban alig lehet csöplőket kapni. Eszerint, ha gabonánkat részért csöplőltetjük: 79 1/2 rozsból járó csöplőrész — csak minden 10-dik mérőt számítva — 7 1/2 poszonyi mérő, melynek ára 1 frt 50 krajával 11 frt 81 kr. — A Kachelman-féle géppel következő kiadásaink vannak: egy pár ló, kocsisal együtt 1 napra 2 frt 40 kr.; 9 napszámot 50 krajával fizetve, 4 frt 50 kr.; a gép árának (250 frt) 10% -a 6 és 8/100 kr.; gépkopás 20% -a, tehát 13 és 8/100 kr.; kenésre olaj 10 kr.; összesen 7 frt 20 1/2 m, tehát megmarad a géppel nyomtatás mellett, 4 frt 60 és 8/100 kr. — Vagy ha a 85 1/2 kereszt árpát saját lovainkkal akarjuk elnyomatni: egy lóra 3 keresztet számítva szükségesnek tartjuk 28 ló s ezen munkához 10 ember nem elég. Mint fenebb láttuk, a gép egy napon csak 30 1/2 kuba kerül; kérdés: nem eszik-e meg a 28 lóból csak egy is több értékűt ennél? nem számítva a legelőt, melyet okos gazda más módon is célszerűen fel tud használni. Előnyei e gépnek: egyszerű szerkezete és tartóssága, ezenfelül pedig egy ropant horderejű fényező szől mellett, az i d ő. Minden kisebb gazdának nincs módjában gőz-csőplőgépet szerezni, vagy csak 20 lovat is tartani, amely 20 lovat, egy pár jöltartott közepérvől ló a Kachelman-féle nyomtatógéppel e munkánál pontosan helyettesít; már pedig minden értelmes gazdának legfőbb feladata, hogy bármely munkáját 1-ször a lehető legtekéltebben, 2-szor, a lehető legolcsóbban, végre a legrövidebb idő alatt végezze. — Városunkban ily Kachelman-féle nyomtatógép egyedül Tóth Lajos és társa vaskereskedőknél kapható, kik a gép kezelését illetőleg, kellő utasítást is adnak.

Városunk művészetkedvelői legközelebb élvezetes hangversenyben fognak részesülni. Ugyanis Th er n Károly pestbudai zenedatanár, mielőtt a jövő hó elején két reményteljes fiatal műutazást teendő külföldre indulna, Debreczenben f. hó 8-án hangversenyt rendezend, melynek érdekes műsorozatát közelebb adni fogjuk.

Reszler szintársulatára nyomasztó körülmények nehezültek. A napi bevétel rendszerint oly csekély, hogy az, a világiatási kiadásokat sem fedezi, miből ismét az következik, hogy a tagokat az igazgató nem levén képes fizetni, azok a legnagyobb nélkülözések vannak kitéve, olyannyira, hogy amint biztos kutforrásból tudjuk, többen a tagok közül az éhség kínjaival is gyarkorta küzdenek. Mult szerdán a színház igazgatóságán hosszan tartott operaszünet után „Erna n i” dalmú adatása által akart a közönségben a színművészet iránt érdekeltséget gerjeszteni; de sajnos, csak 10—12 egyén képeztvén a hallgatóságot, az előadás meg nem történhetett. Másnap „S á r k a” című vígjáték kerülendett színrre, de az üres színháznak ismét nem játszhattak. E napon 5-en voltak a társulat tagjai közül, kik beváltak, hogy egész napon át egy falat kenyert nem ettek. A nemzet e sorsüldözö napszámairól való részvétre ezennel alkalmat veszünk föl hívni Debreczen város nemeslelkű közönségének figyelmét.

(Beküldetett.) Az elmúlt hét szombatján, városunk kellő közepén a piaczon irítóztató porfelleg emelkedett, melyről körülbelől elmondhatni, hogy a tiszta fényben ragyogó napot eltakarta szemek előtt. A piac téren lakók megrémülve tekintének ki ablakaikra — s mit látnak? Nehány száz juhot, melyek fal-kánkint húzódtak keresztül a város főutcajára s ami még legjellemzőbb: púrszál darab épen a város ház kapuja előtt turta néhány percznyi s i e s t á t. Minden rendezett városban a városon kívül van kijelölve az út, melyen a lóbuszjáratok rendelkezésük helyére, vásárra hajthatók; ideje, hogy városunkban is, — hol amint tudjuk, közelebb s építési bizo t m á n y lépnd életbe, — mind tisztaság mind egészség tekintetéből szigoru intézkedés tétessék, hogy jövőre a juhok s egyéb lóbuszjáratok csak a városon kívüli utakon hajtassanak s a városra semmi szín alatt be ne eresztessenek.

A „Magyar Sajó” 6. évi aug 5-kén megjelent 178-dik száma, a fivárosi hírek rovataiban „A falusi történetek” cím alatt két kivégeztetésről hoz tudósítást, melyek közül az egyiket mely Debreczenben történt — a forralt szolgált bécsi nap után a többi közt azon körülírással közöli, miszerint a halála előtt két rablójáratok egyiké ügye vé, a másik pedig jegyző s így mindegyik a felsőbb osztályba tartozó volt: az igazság és méltány tekintetéből ki kell jeltelenünk: miszerint a bécsi levelező annak az érdeklött elvették társadalmi állásán vonatkozó állítás hamis, — mivel azok közül ügyvéd vagy jegyző egyik sem volt soha. És minthogy az illető halálhírdetékben az érdeklött H. L. és Gy. J. rablójáratoknak semmi felsőbb osztály jelző társadalmi állás nem említett s egyik, volt irnoknak és gazdatisztnak, másik szelle házával foglalkozás nélkül egyónek mondatik, nem tudjuk, hogy levelező ur hon n é t? hanemha a léghől kapta, és m i e r t? hanemha a felsőbb osztály elleni titkos elismonzóhól hozta világ elő azon ferdtést, mely egy biztos osztály méltatlanság oly fájalmosan sőt. De — hogy szó nélkül azt se hagyjuk, — h i t a b n e s e s o k k a l v a l t t e s t e r m e g e r e s i t é n y a l l a d t k o t, a z e z i e g y e d e l l m o g a l l a p i t h a t o b i t a n y i v i z s g a l t m e g t e r t e d t e e l t h o m o t m e r t e t t e a z é r d e m e s b e s i l e v e l e z ő t. A k a l m a s i n t a p i a z i m e n t e r t e d t e a z é r d e m e s b e s i l e v e l e z ő t.

demondából, mely alapos (1) híreinek — ügyfélszik — leghálásabb termőföldre szokott lenni.

Meghaltak: Aug. 5. Csapó. Király István 45 éves, Piaczu. Molnár Sára f. László 4 napos; Hatvanu. Uszó István 19 éves; 6. Hatvanu. Bartha János f. Zsuzsánna 5 hetes; Péterfiu. Szilágyi István 35 éves; 7. Csapó. Kupási Ferencz 52 éves; Piaczu. Hatvani József f. Zsuzsánna 9 hónapos; Hatvanu. Kovács István 70 éves; Piaczu. Siteri Sándor f. Sándor 5 hetes; 8. Czeglédu. Szathmári János f. István 5 éves; Péterfiu. Végh János f. János 9 éves; Piaczu. Erdei Andrásné Szatórián Juliánna 45 éves; Péterfiu. Takács József f. Eszter 9 hónapos; Hatvanu. Kovács Ferencz f. Erzsébet fél éves; Hatvanu. Gencsi János f. János 5 éves; Vargau. Lukács Bálint f. Bálint 3 és fél éves; Péterfiu. Szönyi Eszter 35 éves; Vargau. Szilágyi István f. Juliánna 1/2 éves; 9. Péterfiu. Papp Pál f. Kálmán 3 napos; Vargau. Galgóczi Sára f. Lajos 7/12 éves; Czeglédu. Borsos Rozália f. Rozália 3/12 éves; Péterfiu. Szilágyi József f. Juliánna 1 hetes; Hatvanu. Dózsa János f. Eszter 3 napos; Péterfiu. Csire János 41 éves; 10. Orosz Péter f. Sára 7 hónapos; Czeglédu. Bányai János; 38 éves; Suba György f. Sára 1/2 éves; 11. Péterfiu. Iratori István f. Sára 17 éves; Piaczu. Szalontai Ferencz f. Ferencz 1 hetes; Hatvanu. Tömös-vári Mihály f. Sára 8 hónapos; Czeglédu; özv. Kolozsvári Istváné 65 éves; Czeglédu. özv. Nyiri Mihályné Kálmán Sára 64 éves; Csapó. Mózes Mihály f. Sándor 4 napos; 12. Csapó. Nagy Sándor f. Sándor 7 hónapos; Hatvanu. Balog Bálint 65 éves; Vargau. Dobrai János f. István 5 hetes.

Közügyek.

** Gr. Berényi Ferencz és társai engedményt nyertek, egy vaspálya előmunkálatainak megkezdésére, mely pálya a nyitrai kötné egybe a délkeleti államvaspályával. Az engedmény egy évre adatott.

** A magyarországi ideai gabonakivitel iránt — írja a „G. B.” — mindig biztosabb lesz a kilitás, csak hogy a termelők még mindig magasabb árakat követelnek, sem hogy a kereskedők nagyban vásárlásokba menének becsátkozni. Azonban remélni lehet, mikép főleg a hánatiak, saját érdekükben is engedékenyebbek leendének, míg másrészt terményük kitünőségét a külföld előtt jótállást vállalhatni. Ez alkalommal különösen tekintetbe veendő, hogy Angliában a tartós szárazság nagy aggodalmakat gerjesztett, melyeket még a későbbben kedvezőre fordult időjárás sem szüntetett meg, az előbbi árak mégis tartják magukat. Angliát első rendben Amerika és a fekete tenger láthatja el gabonával, azonban ezen forrásokra az idén nem számíthatni, mert mindkét irányban ros a termés; Anglia mellett olesőbb árakkal még Svájc szolgáltatathatna alkalmat szerződésekre, ellenben Német- és Franciaországból oly kedvező hírek érkeznek a termelésről, miszerint kiviteli kereskedőink bizonyára nincs gondolandnak arra, hogy ezen országokba szállítsanak ki gabnát.

** A vas megyei gazdasági egylet Kis-Czelben f. é. szept. 5. és 6-kán ok- és szántóversenyt s eszedjuttalmazó gyűlést tartand.

** Magyarország selyemtenyészése 1864-ben. A pesti német hivatalos lap a magyarországi selyemtenyészés állásáról szólván, annak ez évi sikerét nem igen kedvezőnek rájölja. A selyembogarak betegsége nagyon pusztított az idén, az eredmény csak fél volt. Az ideai kollemeden tavasz, mely a szederfák első hajtásait megsemmisíté és a külföldről behozott egészlegtelven tojások, legtöbbit tettek e kedvezőtlen eredményre. Mindamellett a magyarországi ideai selyemtenyészés az olasz- és franciaországihoz képest még kedvezőnek mondható, mert az ottani jelentésként szerint csak harmad vagy negyedrésznyi eredmény volt, mit a szederfák kiélttségének tulajdonítanak, miután azok száma nem kellő arányban a selyemtenyészés roppant mennyiségével.

** A csödperekre vonatkozó felebbezési határidő meghosszabbítására nézve mult hó 28-án következő udvari rendelvény bocsátott ki: „Hivatalos uton nyert tapasztalatok szerint a csödperekbeli 24 órai, illetőleg 5 napi felebbezési határidők a változott törvények viszonyok közt olannyira rövideknek mutatkozván, hogy a csödbírók szakkörben sem nyújthatja; az ideig. törvénykezési szabályok 98 §-ában megállapított 15 napi felebbezési határidő, ezennel a csödperekbeli felebbezésekre is kiterjesztetik s a hazai csödbírókhoz ezzel oia utasítatnak, miszerint az illető feleleknek ezen kiterjesztett határidő alatt benyújtandó felebbezés beadványát minden nehézség nélkül elfogadván, azokat a fennálló e részbeli általános szabályok szerint elintézzék.”

** Andrássy György gróf és társai által részvények útján fölláttatott tervezett tüz, víz és jég, ugyszintén a vízen és szárazon való szállítók által okozott károkat elleni — s idővel marhabiztonságra is kiterjesztendő biztosítótársaság megalakulásához megkövántalt előmunkálatok megtételére — az alapszabályok átvezetésének fántartása mellett — a szétképes engedély legfelsőbb helyen már megadott. — Szarvasmarha-rakodó állomásokkal a hazavidéki vaspályán a marhabizs idejére Foggyarnok és Püspök-Ladányi tüzelteti ki.

ve vagyok és lakoztok és juvenidom időről időre előállni fogtok, kik a most mondottokról tudomást szerzendek — ezennel meghagyjuk és keményen megparancsoljuk, miszerint ti is, mostantól fogva ezután, megjelölt Kis-Maria városunkat szabad és általunk tett és kivezett városnak tartsátok és mint a magyarországi városok közül egyet úgy elismerjétek: annak minden egyes polgárát és lakosát, akik — mint fellebb mondatott — jó és tisztességes állású emberek, mindenkor két tud helyet foglaljatok és vegyétek: és az ő, általunk engedményezett pesedjéket elfogadjátok és helybenhagyjátok; és őket s szolgálkát a ti földiteken birtokaitokon, aradalmatokban, és tisztviselői körökötökben, sem személyekben, sem vagyonaik, árúik és bármely javalkban, kihágások, vétkek és alkármifele adóságotok és bármely más ügyek körül előjövő ok miatt — kivétlen a fűhanjáró vétkek — senkinek kérdésére le ne tartóztatjátok és le ne foglaljátok; sőt ellenük minden pert az ő illető bírójuk előtt tartoztatok, és kötelezessetek megindítani és folytatni; és őket a mi kedvezményünk ellenére, előbbi lakhelyekre, az ország törvény szerinti eljárás nélkül, visszahuzozolni ne engedjétek. Egyszeremind semminemű rendes és rendkívüli adók és a mi kamránk hasznára járó segélypénz fizetésére s bármilyen köznépi és polgári szolgáltatások teljesítésére, a tábor és sereg számára elemi szerek adására, tizedek, kiltáradatok, kepekeresztek és várnok fizetésére szoritani és kényszeríteni. — Egy hozzájuk szergegel és zászlóval beállítani: sem fellebb mondottr előlben malvezeteket behozatani ne merészeljétek, hanem őket, mint akik a fellebb érintett módon, mindezen terhek alól felszabadítottak és kivételtek, összes és minden előjogukban minden erőszakos megtámadó ellen védeni, fedezni és oltalmazni kötelezöttöknek ismerjétek. — Titket pedig kereskedők, kaludok és más vásáros, bárhonnan való utas emberek ezennel bizostatnak és megnyugtatnak, hogy fentvezett Kis-Maria városunkban, fellebb mondottr módon, mindenkor megtartandó, engedményezett fentemlített évi és heti vásárookra minden árutokkal, jószágokkal és javalkokkal szabadon bánjan és minden felelem nélkül jönni és sietni merészkedjétek: és ott nevezett dolgaitokat elvégezván, térjétek vissza, ha úgy tetszik szeretet lakhelyeitekre, mindenkor hátszorgban lévén a mi fölünkünk és különös gondoskodásunk alatt, vagyonaik és személyeik. És ezeket a vásárokon és más hozhelyeken, ahol szükségeltetik, kihirdeltetni akarjuk és ezt tenni el nem mulasztandjuk. —

Mindeneket általunk, teljesen kiadatul rendeltük. Amely dolgonak örök emlékeire és érdemükre függő és hítelos peszdunk erejével megörökített jelen levélünkkel nevezett Kis-Maria városunk említett minden polgárának és lakosának s azok örökösének s mindkét nemű levő minden utódunknak örökre kegyelmesen kiadtuk és kibocsátottuk.

Kelt szabad Kassa városunkban szeptember hó huszonegyedik napján az or ezerrhatározatodk ezutendjében, István..., fejedelem, Péchy Simon..., szolgabíró, jelenleg titkár (Az eredeti latin szövegből fordította Könyves János ref. lelkész.)

Színház.

(Sz. T.) Aug. 6. Csaba né assz. jutalomjátékunk: „A nagy-anya” színjáték 5 felv. Iták D' Emery Adolf és Edmund K. Fordította Sz er d a h e l y i Kálmán. Szövevényes meseja ma, ezerszer látott, jólismert alakokkal, mely a közönségre azonban úgyis jelenetese s erősen színezett jellemi által hatást gyakorol. Az előadás általában véve gyenge, vonatott volt, nemcsak a kisebb szereplők voltak késleltetnek, hanem a nagyobbak is vagy folyamatosan a sugóra ügyelve akadoztak, vagy egymás szerepeibe vágtak. A jutalmazott, kit kiltéptekor zajos tapsal s virágokkal fogadtak a közönség, épen azon aristokratikus, büszke hideg modort nem találta el, mi a nagyany, jellemző vonásit képezi. Foltényi (Konthur Montbazon) lovag; szintén tévesen fogta fel szerepét, a felindulást szüntelen felő erősből, humoros alakot csinálván. Konthur jellemének a helyzetek, tudta nélkül humoros szót kölcsönöznek, és ő akkor is felindulást mutatott, midőn attól leginkább kellett volna őrizkednie. Figyelmesebbek és derék színezőket arra is, hogy az a z a t a, e z e t e l h a s z n a l t a s r ó l l e s z o k n i i g y e k e z t é k. Ily nyelvihibáknak Kruponyáczk Marezthon megengedhetők, hasonló darabokban azonban nagyon rosszul veszik ki magukat. C a t s z e r e n (Blanc) leginkább felszemerhetők voltak a kézzelintéség nyomai. Sz a k á l Rózsa (Blanc) néhány jelenetet, szüntelenül ajulózó szerepéből sikerülten játszott. K e z s e m a r k i Mari (Germine) kltánó buzgalmat fejtett ki a legkivőbb, összesen álló színek egymárahalmozásában. Az előadásnak némi érdeket

kölcsonzott mégis Foltényiné, Zöldy és Bánhidy Kullia assz. játék. Foltényiné a horegznél honon tapintatott személyenté. Zöldy (Mausigné, hercegné) alakító tehetségében méltán gyönyörködhetünk s Bánhidy Kullia assz. némajátéka, a mérgozott jelenetnél, remekül sikerült. Közönség szép számmal.

Aug. 7. „A varázsfátyol” vagy a trécei tündérvöl. Tancmenyes tündérvöl 3 felv. Irtá Scrlie, fordította Sz er d a h e l y i Gyenge előadás, melynek csak Zöldy (Plus) szép játéka s Foltényi (Mull) kimerítetlen találatkénysége, ezzel tudnak némi érdeket kölcsönözni. Sz a k á l Rózsa (Cella) tett réglből megjegyzésünket ímetelőlk. e szerepben nagyon viszában veszi ki magát azon fel-dramai szavaltat modor és játék, mely néki utóbbi időben egész természetével vált. Cella egészen légius alak. T i m á r n e (Margit) elemében volt s B e n e d e k n e (tündérlányé) e „venni alak” jól mutatott, bár, hogy szünetlen mosolygott. Nekünk magunknak is tetszik Benedekné szép njákn a mosoly, de komoly jelenetekben a darab a közönség kedveért nélkülözni szeretnők. A földszinten alig néhány ember, az emeleten s karzatán szép számu közönség.

Aug. 8. „A család öröme” francia vígjáték 3 felv. Szollem-dus tollal írt honon darab, melyet színdarabk rendezően jól adnak. A család békét helyreállító unoka a „család öröme” hatás személyesítődre talált Sz a k á l Rózsa, kinek kedves játéka ez este mindnyájunkat meglepett. Kiváló Zöldy, Foltényiné, Foltényi, F o h e r y á r y n e kltandóleg játszottak és Sz a k á l némi ügyeszetet tanusított. A közönséget néhány vidéki buzgó hallgató képezte.

Aug. 10. „Ernani” Opera 4 felv. — Aug. 11. „Sárka” Vígj. 4 felv. voltak hírdelve, de az előadásra négy-öt ember jelenvén meg csak, elő nem adták.

Lapunk júliusi példányával még mindig szolgálhatunk s a július - deczemberi félévi folyamra előfizetéseket folytonosan elfogadjunk.

A „Hortobágy” kiadóhivatala.

Vidék.

** Érmelléki levelezőnk írja: „A felebaráti szeretet és nemes tett szép példájára van szerencsém a következőt közzé tenni: — A kécsi hely. hitv. kiadó egyház jelenleg önére új templomot épített. Evégett az egyház előjárói a helybeli község nemeslelkű földesura gróf Károlyi György ur 8 nagy magt. folyamodványában megkeresve, bizonyos segélyezés végett; a nemeslelkű gróf az egyházat tízezer kitégett téglával és az építéshez szükséges tetemes fával felségelni kegyeskedett. Továbbá — mint értesültem, ugyancsak a nemeslelkű gróf, a ref. lelkész eddigi kevés szántóföldjét 26 holdra, a tanítóét 13 holdra emelvé kegyesadományá által; ezenkívül a lelkész részére 2 hold erdőt, a tanító részére 1 hold erdőt adományozott. Isten tartsa meg a nemes gróf drága életét; felekezetséget nem ismerő magas személyét a haza, a vallás és az építkezéssel kapcsolatos feladatainak öntudatos elvégzésére. — A szalaci apóstoli boldogítására! A fentebbi templomépítésénél a szalaci helv. hitv. egyház tagjai is tanúsították buzgósságukat a segélyezési készségeket szállítva, hogy más község határáról mintegy 60—70 szekér — az építkezéssel nélkülözhetetlen — homokot vittek. Köszönet érte a nemeszavú emberbarátoknak, találják jutalmukat öntudatos elvégzésében.“

** A szalaci fürdő „a n a b á l”-ja m. hó 31-kén tartott meg. A kedvező szép idő a közelvidékekről nem kis számmal gyűjté a mulatni vágyókat egybe; ugyanígy, hogy a táncteremben mozogni is alig lehet, s a hölgyek közül is igen sokan voltak, kiknek nem jutván ülőhely, állni kényyszerültek. Ez azonban a mulatságot nem zavarja, mert Rác Marci és Prihály Miaka nyirelttyjének varázshatalma világos reggelig összatartja a vigadókat. Kinek kedve tartja, tánczolhat „c z e p e r l i”-t is, amennyi csak lábának tetszett. — Ami magát a fürdőt illeti, ez bár fekvése kies, levegője üdítő — ugyiltszik, évről évre kevesebb látogatóknak örvend. Azonban aligha esolódunk, ha azt mondjuk, hogy oly vállalkozó szellemű egyén, mint a konyári fürdő hasznabérlője, e helyet is a régibbe hasonló virágzásba hozhatná.

* A magyar orvosok s természetvizsgálók szives fogadtatására, Maros-Vásárhely város nagy előkészületeket tesz. A gyűlés tagjai magánlakokban ingyen ellátásban részesítettek s élelmiszereikre máris 5000 forint engedélyeztet a tanács, ugyszintén magánosok is tekintélyes összegeket írtak alá, hogy a vendégeket Parajd- és Sovátra teendő kirándulások alkalmával, a helyi teletjezt tervezett 400 terítékű asztalnál illőleg megvendégelhessek. Gróf Teleky Sámuel, saját költségén újítja meg az ugynevezett „Apollo” termet, hol a vendégek először fognak összatálkozni. Marosköz nemesei fogják őket a kirándulások alkalmával saját fogataikkal ellátni s így működik a népesség s a városi tanács közre, hogy a gyűlésben résztvevők tartózkodását városukban minél kellemesebbé tegyék.

** Szatmáron, hat előadára műkedvelőársulat alakult. Közlebb a Kölcsey szobra és az ottani prot. növevénye javára Czákó „Végrendelet”-ét adták, igen szép siker és eredményvel.
** Polgárról írják, hogy azon emlékszóbor építését, melyet a nagy Széchenyi emlékére az alsó-szabolcsi tiszaszabályozótársulat állított, már megkezdték.

Terménytár.

Debreczen. Aug. 12. (Heti üzleti-szemle.) E héttel kezdett a ruzsa-vásárunk eddigi forgalma középszerű. A gyártmányok jó kelendőségben vannak, és a termények is (a gabonát kivéve) élénk kérdésben részesülnek. A juhvásáron, 40,000 darabnyi behozatalnak nagyobb része — mintegy 25,000 darab — kelt el, és pedig: árak, párja 10—14 ft, anyajuh párja 8—10 frton. (R.)

Debreczen. Aug. 9. — Tiszta buza 2 ft 50 kr, kétszeres 1 ft 90 kr, rozsa 1 ft 40 kr, árpa 1 ft 20 kr, kukorica 2 ft 50 kr, zab 2 ft — kr, köles 3 ft 10 kr. Egy mázsa szalonna 36 ft, széna 1 ft — kr, szalma — ft 40 kr, 1 font szalonna 40 kr, disznóhús 22 kr, marhahús 16 kr, só 9 kr, 1 itez disznózsír 56 kr.

Baromvásár. Egy pár jürmos ökör 150 ft, egy pár vágó tehén 100 ft, negyedfü tinó párja 140 ft, harmadfü tinó párja 60 ft, rugott borjú párja 50 ft, igazolt párja 70 ft, sertés párja 28 ft, juh párja 14 ft.

Arad. Aug. 5. — T. buza 2 ft 65 kr, kétszeres 2 ft 15 kr, rozsa 1 ft 90 kr, árpa 1 ft 15 kr, zab 1 ft 5 kr, kukorica 2 ft 60 kr, 1 mázsa szalonna 45 ft — kr, széna 1 ft — kr, 1 font marhahús 15 kr (S.)

Békés. Aug. 6. — Tiszta buza 2 ft 90 kr, kétszeres 2 ft 10 kr, rozsa — ft — kr, árpa 1 ft 20 kr, kukorica — ft — kr, zab — ft 90 kr, köles — ft — kr. Egy mázsa szalonna 43 ft — kr, széna — ft — kr, 1 font marhahús 14 kr. (E.)

Ermihályfalva. Az aug. 11-én tartott heti vásáron a termények s élelmi cikkek ára következő volt: Tiszta buza mérője 2 ft 20 kr, kétszeres 1 ft 17 kr, rozsa 1 ft 40 kr, tengeri 2 ft 50 kr, árpa 1 ft 10 kr, zab 1 ft — kr, búkköny — ft — kr, lednek — ft — kr, köles — ft — kr, kása vékaja — ft — kr, puszuly — ft — kr, kendermag — ft — kr, kolompér vékaja 60 kr, lenese itezje 7 kr, borsó 7 kr, zsir 56 kr, olaj 36 kr, szalonna mázsa 38 ft, szalonna fontja 40 kr, sertés hús 20 kr, marhahús 12 kr, hizott liba — ft — kr, sovány 1 ft 90 kr, egy tojás 2 kr. (V.)

Kisvárd. Aug. 4. — T. buza 2 ft 60 kr, kétszeres — ft

— kr, rozsa 1 ft 60 kr, árpa — ft — kr, zab 1 ft 40 kr, tengeri 2 ft 50 kr, köles — ft — kr, egy mázsa szalonna 40 ft, egy font marhahús 12 kr. (B.)

Margitta. Aug. 5. — Tiszta buza 3 ft — kr, kétszeres 2 ft 50 kr, rozsa 1 ft 40 kr, árpa 1 ft 40 kr, zab 1 ft 40 kr, tengeri 2 ft 60 kr, 1 mázsa szalonna 36 ft, 1 font marhahús 12 kr. (H. J.)

Nagyvárad. Aug. 9. — T. buza 2 ft 70 kr, kétszeres 2 ft — kr, rozsa 1 ft 40 kr, árpa 1 ft 23 kr, zab 1 ft 26 kr, tengeri 2 ft 96 kr, köles — ft — kr, 1 mázsa szalonna — ft — kr, széna — ft — kr, 1 font marhahús 15 kr.

Nyiregyháza. Aug. 6. A mai napon tartott heti vásáron a gabna árai ismét leebb szűltek, elkelt t. buza 2 ft 60 kr, kétszeres 2 ft — kr, rozsa 1 ft 30 kr, árpa 1 ft — kr, zab 1 ft 40 kr, tengeri 2 ft 25 kr, köles — ft — kr, kása 5 ft 60 kr, paszuly 2 ft 80 kr. (K. B.)

H. Némás. Aug. 5. — T. buza 2 ft 40 kr, kétszeres 1 ft 80 kr, rozsa 1 ft 30 kr, árpa 1 ft — kr, zab — ft — kr, tengeri 2 ft 90 kr, köles — ft — kr, 1 mázsa szalonna 33 ft — kr, 1 font marhahús 12 kr.

Tasnád. Aug. 5. — T. buza 2 ft 40 kr, kétszeres 1 ft 80 kr, rozsa 1 ft 20 kr, árpa 1 ft 10 kr, zab — ft — kr, tengeri 2 ft 50 kr, köles — ft — kr, egy mázsa szalonna 36 ft, széna — ft 90 kr, egy font marhahús 13 kr. (A. L.)

Tokaj. Aug. 12. — T. buza 6 ft, — kr, kétszeres 4 ft, 40 kr, rozsa 3 ft, 70 kr, árpa 2 ft, 20 kr, zab 2 ft, 40 kr, tengeri 4 ft, — kr, kolompér — ft 80 kr, 1 mázsa liszt 0. sz. 15 ft — kr, 1. sz. 14 ft — kr, szalonna — ft — kr, széna 2 ft — kr, 1 font marhahús 14 kr, bornyuhús 15 kr, 1 itez 6 hor — kr, bikfa öle 5 ft 50 kr. (Z. J.)

Bécsi börze árfolyama.

Augusztus.	8.	9.	10.	11.	12.	
5%-es Metalliques	100 ft.	72.70.	72.70.	72.75.	72.65.	72.55.
5%-es nemzeti kölcsön	100 ft.	80.65.	80.70.	80.75.	80.75.	80.75.
1860 sors. kölcsön	100 ft.	96.25.	96.20.	96.40.	96.	96.5.
Hitelintézet részvényei		194.70.	194.80.	196.40.	19.	196.30.
Bankrészvények		785.	783.	784.	783.	784.
Londoni váltók		114.70.	114.60.	114.60.	114.60.	114.60.
Ezüst	100 ft.	113.50.	113.50.	113.75.	113.75.	113.50.
Arany	1 db.	5.47 1/2.	5.47 1/2.	5.46.	5.46 1/2.	5.47.

MENYREND
a tiszavidéki vaspályán, 1864-ik év Május 1-től kezdve, érvényes az 1864-dik nyári havakra.

I. Kassa és Nagyváradi felé.

Bécs	8 óra	9 óra	10 óra	11 óra	12 óra	1 óra	2 óra	3 óra	4 óra	5 óra	6 óra	7 óra	8 óra	9 óra	10 óra	11 óra	12 óra	1 óra	2 óra	3 óra	4 óra	5 óra	6 óra	7 óra	8 óra	9 óra	10 óra	11 óra	12 óra																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
ind.	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	51	53	55	57	59	61	63	65	67	69	71	73	75	77	79	81	83	85	87	89	91	93	95	97	99	101	103	105	107	109	111	113	115	117	119	121	123	125	127	129	131	133	135	137	139	141	143	145	147	149	151	153	155	157	159	161	163	165	167	169	171	173	175	177	179	181	183	185	187	189	191	193	195	197	199	201	203	205	207	209	211	213	215	217	219	221	223	225	227	229	231	233	235	237	239	241	243	245	247	249	251	253	255	257	259	261	263	265	267	269	271	273	275	277	279	281	283	285	287	289	291	293	295	297	299	301	303	305	307	309	311	313	315	317	319	321	323	325	327	329	331	333	335	337	339	341	343	345	347	349	351	353	355	357	359	361	363	365	367	369	371	373	375	377	379	381	383	385	387	389	391	393	395	397	399	401	403	405	407	409	411	413	415	417	419	421	423	425	427	429	431	433	435	437	439	441	443	445	447	449	451	453	455	457	459	461	463	465	467	469	471	473	475	477	479	481	483	485	487	489	491	493	495	497	499	501	503	505	507	509	511	513	515	517	519	521	523	525	527	529	531	533	535	537	539	541	543	545	547	549	551	553	555	557	559	561	563	565	567	569	571	573	575	577	579	581	583	585	587	589	591	593	595	597	599	601	603	605	607	609	611	613	615	617	619	621	623	625	627	629	631	633	635	637	639	641	643	645	647	649	651	653	655	657	659	661	663	665	667	669	671	673	675	677	679	681	683	685	687	689	691	693	695	697	699	701	703	705	707	709	711	713	715	717	719	721	723	725	727	729	731	733	735	737	739	741	743	745	747	749	751	753	755	757	759	761	763	765	767	769	771	773	775	777	779	781	783	785	787	789	791	793	795	797	799	801	803	805	807	809	811	813	815	817	819	821	823	825	827	829	831	833	835	837	839	841	843	845	847	849	851	853	855	857	859	861	863	865	867	869	871	873	875	877	879	881	883	885	887	889	891	893	895	897	899	901	903	905	907	909	911	913	915	917	919	921	923	925	927	929	931	933	935	937	939	941	943	945	947	949	951	953	955	957	959	961	963	965	967	969	971	973	975	977	979	981	983	985	987	989	991	993	995	997	999	1001	1003	1005	1007	1009	1011	1013	1015	1017	1019	1021	1023	1025	1027	1029	1031	1033	1035	1037	1039	1041	1043	1045	1047	1049	1051	1053	1055	1057	1059	1061	1063	1065	1067	1069	1071	1073	1075	1077	1079	1081	1083	1085	1087	1089	1091	1093	1095	1097	1099	1101	1103	1105	1107	1109	1111	1113	1115	1117	1119	1121	1123	1125	1127	1129	1131	1133	1135	1137	1139	1141	1143	1145	1147	1149	1151	1153	1155	1157	1159	1161	1163	1165	1167	1169	1171	1173	1175	1177	1179	1181	1183	1185	1187	1189	1191	1193	1195	1197	1199	1201	1203	1205	1207	1209	1211	1213	1215	1217	1219	1221	1223	1225	1227	1229	1231	1233	1235	1237	1239	1241	1243	1245	1247	1249	1251	1253	1255	1257	1259	1261	1263	1265	1267	1269	1271	1273	1275	1277	1279	1281	1283	1285	1287	1289	1291	1293	1295	1297	1299	1301	1303	1305	1307	1309	1311	1313	1315	1317	1319	1321	1323	1325	1327	1329	1331	1333	1335	1337	1339	1341	1343	1345	1347	1349	1351	1353	1355	1357	1359	1361	1363	1365	1367	1369	1371	1373	1375	1377	1379	1381	1383	1385	1387	1389	1391	1393	1395	1397	1399	1401	1403	1405	1407	1409	1411	1413	1415	1417	1419	1421	1423	1425	1427	1429	1431	1433	1435	1437	1439	1441	1443	1445	1447	1449	1451	1453	1455	1457	1459	1461	1463	1465	1467	1469	1471	1473	1475	1477	1479	1481	1483	1485	1487	1489	1491	1493	1495	1497	1499	1501	1503	1505	1507	1509	1511	1513	1515	1517	1519	1521	1523	1525	1527	1529	1531	1533	1535	1537	1539	1541	1543	1545	1547	1549	1551	1553	1555	1557	1559	1561	1563	1565	1567	1569	1571	1573	1575	1577	1579	1581	1583	1585	1587	1589	1591	1593	1595	1597	1599	1601	1603	1605	1607	1609	1611	1613	1615	1617	1619	1621	1623	1625	1627	1629	1631	1633	1635	1637	1639	1641	1643	1645	1647	1649	1651	1653	1655	1657	1659	1661	1663	1665	1667	1669	1671	1673	1675	1677	1679	1681	1683	1685	1687	1689	1691	1693	1695	1697	1699	1701	1703	1705	1707	1709	1711	1713	1715	1717	1719	1721	1723	1725	1727	1729	1731	1733	1735	1737	1739	1741	1743	1745	1747	1749	1751	1753	1755	1757	1759	1761	1763	1765	1767	1769	1771	1773	1775	1777	1779	1781	1783	1785	1787	1789	1791	1793	1795	1797	1799	1801	1803	1805	1807	1809	1811	1813	1815	1817	1819	1821	1823	1825	1827	1829	1831	1833	1835	1837	1839	1841	1843	184